

معاونت آموزش متوسطه

کارشناسی تکنولوژی و گروه های آموزشی

گروه آموزشی زبان و ادبیات فارسی دوره اول متوسطه

نگارش پایه هفتم

درس سوم (طبقه بندی موضوع)

مدرسین: لیلا پورولی، سحر یوسفی و پریسا عزیزی

با نظارت علمی سرگروه آموزشی آقای ولی کیانی پور

سال تحصیلی:

۱۳۹۹ - ۱۴۰۰

طبقه بندی موضوع

معلم، کلمه «مدرسه» را روی تخته کلاس نوشت و گفت: «در درس گذشته آموختیم که یکی از بخش های اصلی نوشته، موضوع آن است. اکنون اگر نوشته ما، «مدرسه» باشد و ما بخواهیم درباره آن چیزی بنویسیم، بهتر است، نخست، خوب به آن موضوع بیندیشیم و با مشورت یکدیگر، آن را به بخش ها و اجزای کوچک تر تقسیم یا طبقه بندی کنیم.

سپس گروه های دانش آموزان، سرگرم گفت و گو شدند.

چند دقیقه بعد معلم، حاصل کار گروه ها را به این صورت، روی تخته نوشت:

- ❖ گروه یکم: بهداشت، نظم و انضباط مدرسه.
- ❖ گروه دوم: ساختمان، کلاس ها، آزمایشگاه، کتابخانه و فروشگاه مدرسه.
- ❖ گروه سوم: زمین ورزش، ابزار ورزشی، مسابقات فرهنگی - ورزشی مدرسه.
- ❖ گروه چهارم: دانش آموزان، معلمان، مدیر و معاونان مدرسه.

معلم، پس از اینکه نظرات طبقه بندی شده گروه ها را نوشت، گفت: دوستان خوب من، اگر بخواهیم یکباره وزنه ای بزرگ را برداریم، به آسانی نمی توانیم این کار را انجام دهیم و شاید نیروی زیادی از دست بدهیم و کاری صورت نگیرد. در این گونه موقعیت ها، اولین گام این است که آن وزنه بزرگ را به پاره های کوچک تری قسمت کنیم تا بار ما سبک تر شود.

یکی از نقشه های نوشتن و طبقه بندی ذهنی، این است که یک موضوع کلی را به موضوع های خردتری تقسیم کنیم؛ یعنی آن را کوچک و محدود سازیم تا طبقه بندی و نوشتن، آسان تر صورت پذیرد؛ مثلاً اگر قرار باشد، درباره «مدرسه» که یک موضوع بسیار کلی است، متنی بنویسیم، نخست، موضوع «مدرسه» را به ریزموضوع ها، تقسیم و طبقه بندی می کنیم؛ این کار به نظم فکری ما یاری می رساند. در نتیجه کار نوشتن برای ما ساده می شود.

در نمودار زیر، ساختمان یک نوشته با موضوع های کلی و موضوع های کوچک شده، دیده می شود:

موضوع کلی : مدرسه

بخش آغازین

بخش میانی

پند اول با موضوع محدودتر: ساختمان و معماری مدرسه

پند دوم با موضوع محدودتر: امکانات و فضای مدرسه

پند سوم با موضوع محدودتر: کیفیت آموزشی مدرسه

بخش پایانی

♦ اکنون نوشته زیر را بخوانید و به طبقه‌بندی اجزای آن، توجه کنید:

♦ **مدرسه سال**

سال برای هر کس یک معنا دارد. سال برای من مثل یک روز درسی در مدرسه است. یک روز درسی که چهار زنگ و چهار معلم دارد.

زنگ اول، خانم بهار با جادری گل‌گلی و پیراهنی سبز و روسری قرمز به کلاس می‌آید. خانم بهار حرف‌های تازه‌ای می‌زند. روی تخته طبیعت، نقاشی می‌کشد. به هر شاگردی که وارد کلاس می‌شود، گل تعارف می‌کند. با گنجشکان آواز می‌خواند. با درختان کف می‌زند. با رودخانه همراهی می‌کند. کلاس خانم بهار، اصلاً کلاس خشکی نیست.

زنگ دوم، آقای تابستان، کلاس را با لحنی گرم شروع می‌کند. او مرد بسیار خون‌گرمی است. زبان‌شیرینی دارد و با همه گرم می‌گیرد. آقای تابستان، موقع درس دادن، شوخی‌های خوشمزه‌ای می‌کند و بچه‌ها را حسی می‌خنداند. آقای تابستان خیلی هم مهربان است. بچه‌ها را در سایه خود پناه می‌دهد و میوه‌هایش را به آنها می‌بخشد. خلاصه، طعم درس‌های آقای تابستان تا مدت‌ها زیر زبان ما می‌ماند.

زنگ سوم، زنگ شعر است. آقای پاییز که خودش شاعر است با کوله‌باری از شعر و خاطره به کلاس می‌آید. البته او نقاش هم هست. خودش برای شعرهایش نقاشی می‌کشد. تمام رنگ‌هایی که او در نقاشی‌هایش به کار می‌گیرد، شاعرانه هستند. رنگ سرخ، زرد، قهوه‌ای، نارنجی، طلایی و ... پاییز، معلمی خوب و دوست داشتنی است.

زنگ آخر، خانم زمستان به کلاس می‌آید و جای آقای پاییز را می‌گیرد. تابلوی زرد پاییز را پاک و با گچ سفید، همه جا را سفید پوش می‌کند. اگر چه زنگ آخر است و بچه‌ها خسته‌اند و بعضی هم احساس خواب‌آلودگی دارند، اما خانم زمستان آن قدر قشنگ درس می‌دهد که بچه‌ها خستگی و خواب را از یاد می‌برند و با خانم زمستان، هم‌بازی می‌شوند. درس‌ها و مشق‌های خانم زمستان سرد و سنگین است؛ اما نوید بخش بهاری سرسبز است و بچه‌ها را در سختی‌ها پرورش می‌دهد.

زنگ آخر که می‌خورد، مدرسه سال، در سکوتی نشاط‌انگیز به انتظار می‌نشیند. خانم بهار آرام آرام از راه می‌رسد، کلاس را تحویل می‌گیرد و همه چیز دوباره شروع می‌شود، این مدرسه، هیچ گاه تعطیلی ندارد.

♦ مؤلفان

موضوع

بخش لغات

بخش میانی

پند

با موضوع ۱

بهار

پند

با موضوع ۱

تابستان

پند

با موضوع ۱

پاییز

پند

با موضوع ۱

زمستان

بخش پایانی

فعالیت‌های نگارشی

◆ نوشته زیر را بخوانید و موضوع کلی و ریزموضوع‌های آن را با رسم نمودار نشان دهید.

شگفتی‌دنیای جانوران

بخش آغازین در دنیا عجایب و شگفتی‌های زیادی وجود دارد. یکی از شگفتی‌های جهان خلقت، جانوران هستند. جانوران، گونه‌های مختلفی دارند.

پرنندگان پرنندگان، جانورانی هستند که پرواز می‌کنند. پروبال برای پرنندگان، مهم‌ترین عضو است. پرها اگرچه ظریف‌اند، قوی نیز هستند. پروبال پرنندگان که در زمان پرواز، گسترده می‌شوند، در زمان سرما، لحافی گرم و پوشنده و در وقت خطر سپری برای مخفی شدن پرنده است. برخی از پرنندگان، مثل تیر پرواز می‌کنند. بعضی دیگر به راحتی تغییر جهت می‌دهند و عده‌ای نیز در آب شیرجه می‌زنند. شتر مرغ، بزرگ‌ترین پرنده است و نمی‌تواند پرواز کند و مرغ مگس‌خوار به اندازه سر انگشت است و کوچک‌ترین پرنده جهان است.

خزندگان خزندگان هم موجودات عجیبی هستند. آنها به روی زمین می‌خزند. بدنشان فلس دارد و معمولاً تخم می‌گذارند. بزرگ‌ترین خزنده، «تمساح»، به طول هفت متر و کوچک‌ترین آنها، مارمولک خانگی است که تنها ۱۸ میلی‌متر طول دارد.

آبزیان آبزیان، به جای زندگی در خشکی، در آب زندگی می‌کنند. آنها به جای شش، آبشش دارند؛ به همین خاطر می‌توانند در زیر آب نفس بکشند. ماهی‌ها یکی از انواع این آبزیان هستند.

دوزیستان دوزیستان، جانورانی هستند که قادرند هم در آب و هم در خشکی زندگی کنند. آنها در نوزادی ابتدا، آبشش دارند؛ اما به تدریج با رشد کردن، صاحب یک جفت شش می‌شوند و در خشکی، نفس می‌کشند.

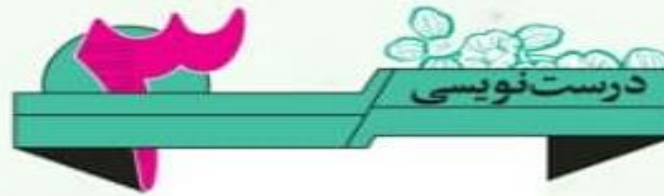
بخش پایانی این گونه‌گونی و شگفتی خلقت جانوران، یکی از نشانه‌های قدرت خداوند است و برای ما درس‌ها و حکمت‌های زیادی دارد.

بخش میانی

متن تولید شده دانش آموز

سنجه های ارزشیابی:

- ✓ داشتن پیش نویس؛
- ✓ طبقه بندی کردن موضوع نوشته؛
- ✓ پیراسته نویسی
- ✓ (رعایت نشانه های نگارشی، نداشتن غلط املائی، توجه به درست نویسی، حاشیه گذاری)؛
- ✓ رعایت طبقه بندی ذهن و نوشته (بخش آغازین، بخش میانی و بخش پایانی)؛
- ✓ رعایت ویژگی های لازم هر یک از بخش های نوشته؛
- ✓ شیوه خواندن؛

♦ الف) من و حسن به کتابخانه عمومی شهر رفتیم و یک ساعت در آنجا مطالعه کردیم. روز بعد، من با معلم و دانش آموزان به کتابخانه عمومی رفتیم.
♦ ب) من و حسن به کتابخانه عمومی شهر رفتیم و یک ساعت در آنجا مطالعه کردم. روز بعد، من با معلم و دانش آموزان به کتابخانه عمومی رفتیم.
جمله الف درست است.

- برای «نهاد مفرد»، فعل به صورت «مفرد» می آید: من به مدرسه رفتیم.
- برای «نهاد جمع» فعل به صورت «جمع» می آید (ما به مدرسه رفتیم)
- برای «نهاد مفردی که همراه شخص دیگری» باشد و بین آنها «و» بیاید، فعل به صورت «جمع» می آید: من و حسن به مدرسه رفتیم.
- برای «نهاد مفردی که همراه شخص دیگری باشد» و بین آنها «با» بیاید، فعل با کلمه قبل از «با» هماهنگ است: من با حسن به مدرسه رفتیم. ما با حسن به مدرسه رفتیم. من با دانش آموزان به مدرسه رفتیم. دانش آموزان با من به مدرسه آمدند.

♦ جمله های زیر را ویرایش کنید:

♦ پروانه در میان گل ها چرخیدند؟

پروانه در میان گل ها چرخید.

♦ ملکه با زنبورهای عسل به سمت باغ گل ها پرواز کردند.

ملکه با زنبورهای عسل به سمت باغ گل ها پرواز کرد.

♦ دانش آموز و معلم، در کلاس مهارت های نوشتاری می نوشت.

دانش آموز و معلم در کلاس مهارت های نوشتاری می نوشتند.

مثل نویسی

مثل نویسی:

گونه ای دیگر از کارهای نوشتنی است که «مثل» را بهانه ای برای خلق، تولید و آفرینش متنی جدید قرار می دهد. مثل نویسی در حقیقت شیوه ای از بازآفرینی است که در افزایش توان سخنوری و قدرت نویسندگی نقش بسزایی دارد.

ضرب المثل: «یک دست، صدا ندارد»

یاز آفرینی مثل

صاحب خانه، هم‌زمانش را برد توی یک اتاق و گفت: «شماها اینجا راحت ترید».

یک نفر از آنها آواز می‌خواند و بقیه دست می‌زدند. صاحب خانه، هر چند وقت یکبار، به جمع آنها سر می‌زد و برایشان جای و شیرینی می‌آورد. مردی گوشه اتاق، کنار حاج داوود نشسته بود و به در و دیوار نگاه می‌کرد. صاحب خانه، توی اتاق سرکشید و چشمش به مرد ساکت افتاد و به او گفت: «اخوی، اگه با ما قه‌ری، چرا اومدی عروسی پسر؟» همه برگشتند و به مرد ساکت نگاه کردند. حاج داوود گفت: «از هم‌زمان قدیمه».

صاحب خانه، گفت: «خیلی خوش اومدن؛ اما اینجا که دیگه جبهه نیست، اینجا عروسی پسرمنه؛ اگه دست نزنید و شاد نباشید ناراحت می‌شم». مرد ساکت از جایش بلند شد و گفت: «خیلی دلم می‌خواست دست بزنم؛ ولی حیف که: یه دست صدا نداره!» همه به آستین چپ مرد که آویزان بود، نگاه کردند.

♦ مهمان‌هایی با کفش‌های لنگه‌به‌لنگه

اکنون ضرب المثل زیر را گسترش دهید.

ضرب المثل: «حرکه باش میش، برفش بیشتر»

باز آفرینی مثل

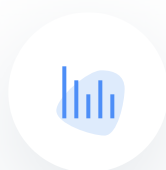
متن تولیدشده دانش آموز

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد